

นิเวศ
เศรษฐกิจ
วัฒนธรรม

ลุ่มน้ำโขง

จากแก่งคุดคู้ถึงผาชัน
ในกระแสการเปลี่ยนแปลง

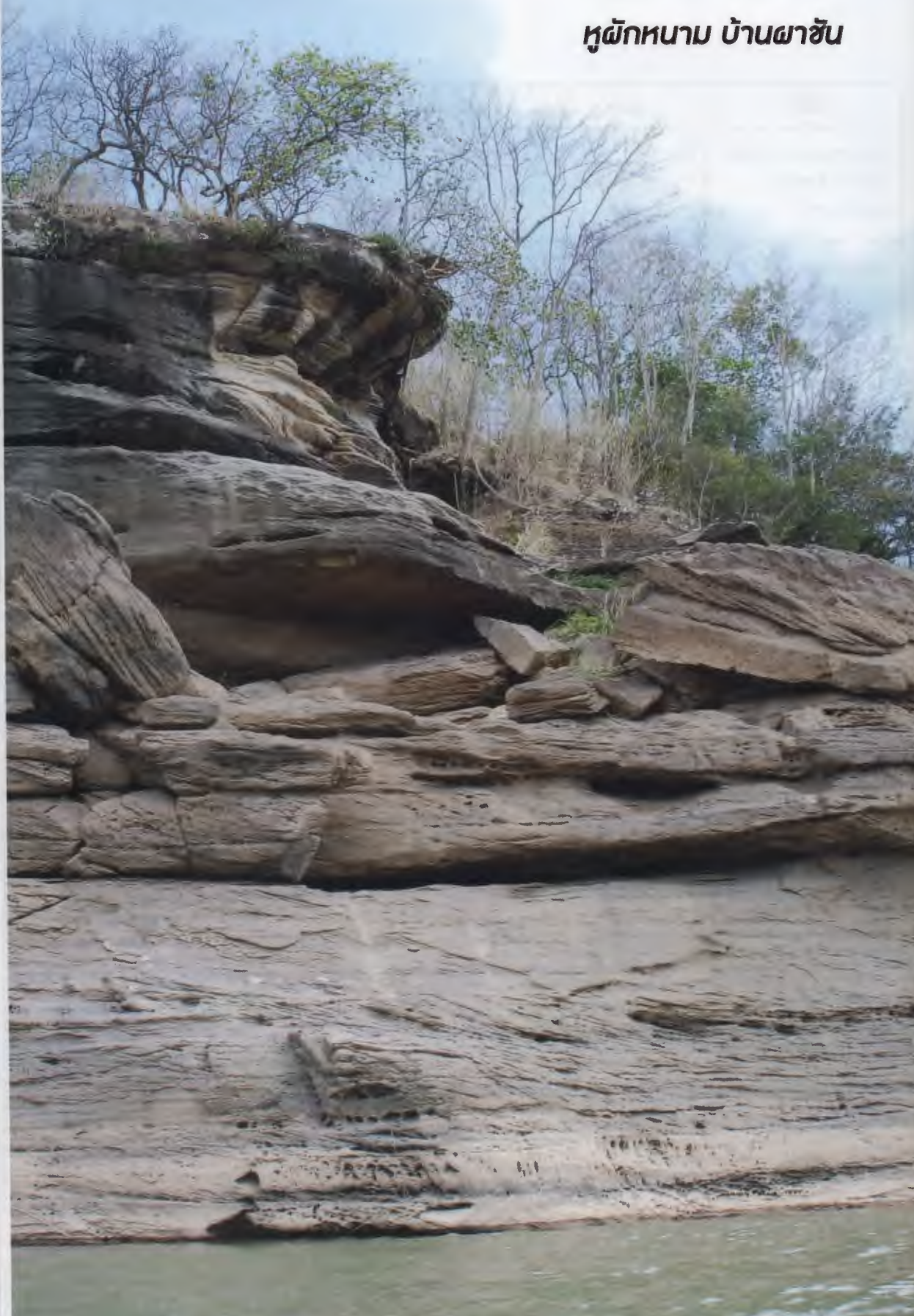
สารบัญ

	หน้า
คำนำ	3
กิตติกรรมประกาศ	8
สรุปภาพรวมการศึกษาระหว่างปี 2554-2557	13
1. ระบบนิเวศย่อยของแม่น้ำโขงในพื้นที่ศึกษา	30
1.1 ภาพรวมระบบนิเวศย่อยในแม่น้ำโขงของชุมชน	31
1.2 ระบบนิเวศย่อยในแม่น้ำโขงรายตำบล	38
2. ความรู้ด้านการประมงของชุมชน	68
2.1 ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติหรือวงจรชีวิตของปลาหรือสัตว์น้ำต่างๆ	69
2.2 ความรู้เรื่องเครื่องมือประมงของชุมชน	86
3. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการทำประมง	92
3.1 รายได้จากการขายปลาสด	93
3.2 รายได้จากการขายปลาแห้งและปลาร้า	98
3.3 มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการบริโภคปลาของชุมชน	100
3.4 รายได้, ชนิดพันธุ์ปลา, น้ำหนัก และช่วงเวลาการอพยพของปลา จากกองทุนปลาบ้านผาชัน	101
4. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการทำเกษตรริมโขง	104
4.1 แบบแผนการทำเกษตรริมโขง	104
4.2 การใช้ที่ดินเกษตรริมโขง	108
4.3 มูลค่าทางเศรษฐกิจของเกษตรริมโขง	112
5. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการทำนาโดยใช้น้ำจากแม่น้ำโขง	120
6. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการเพาะพันธุ์ปลา	123
7. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการเลี้ยงปลากระชังในแม่น้ำโขง	124
8. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว	126
9. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการร้อนทอง	129
10. มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการค้าชายแดน	131
11. มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจจากปัญหาดลิงพัง	132

12. การศึกษาการเปลี่ยบเปลี่งของแม่้ำโงงและผลกระทบจากการสร้างเขื่อนใน ประเทศจีน	136
12.1 การเปลี่ยบเปลี่งทางอุทกวิทยาของแม่้ำโงงตอนล่างจากเขื่อนของจีน	137
12.2 ความเห็นของชุมชนต่อการเปลี่ยบเปลี่งการไหลของแม่้ำโงง	143
12.3 ผลกระทบต่อชุมชนและระบบนิเวศของแม่้ำโงง	145
13. โครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ 13 เขื่อน บนแม่้ำโงงสายหลักตอนล่างและผลกระทบ	156
13.1 โครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ 13 เขื่อน บนแม่้ำโงงสายหลักตอนล่าง	157
13.2 การประเมินผลกระทบจากโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ 13 โครงการ ในแม่้ำโงงสายหลัก	164
14. การสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไชยะบุรี และการเปลี่ยบเปลี่งของแม่้ำโงง	168
14.1 เขื่อนไชยะบุรี: ข้อมูลทั่วไป	168
14.2 ความเป็นมาและสถานะปัจจุบันของโครงการเขื่อนไชยะบุรี	161
14.3 ผลกระทบจากเขื่อนไชยะบุรี	176
15. ความเสี่ยง ความเปราะบาง และการปรับตัวจากการเปลี่ยบเปลี่งสภาพภูมิอากาศ	182
15.1 ปรากฏการณ์อุณหภูมิลดต่ำสุดกว่าค่าเฉลี่ยในรอบ 30 ปี ใน ปลายเดือนมีนาคม 2554	183
15.2 ปรากฏการณ์ปริมาณฝนสะสมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (9 เดือนในปี 2554) มีค่ามากกว่าปริมาณฝนสะสมเฉลี่ย 30 ปี อย่างชัดเจน	185
15.3 ภาพรวมสถานการณ์การเปลี่ยบเปลี่งสภาพภูมิอากาศระดับภูมิภาค	187
15.4 สถานการณ์การเปลี่ยบเปลี่งสภาพภูมิอากาศระดับประเทศ	189
15.5 การศึกษาผลกระทบต่อการไหลของแม่้ำโงงจากสภาวะโลกร้อน และข้อเสนอการพัฒนาลุ่มน้ำโงงด้วยโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ	191
15.6 ความเสี่ยง ความเปราะบาง และความสามารถในการรับมือและ การปรับตัวของชุมชน	193

เอกสารอ้างอิง	202
ภาคผนวก	204
ประวัติความเป็นมา ประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนริมโขง	204
รายชื่อองค์กร/บุคคล ผู้เกี่ยวข้องในงานวิจัย	232
ภาพกระบวนการทำงานศึกษาวิจัย	233
คำอุทิศ	236

คู่มือหนาม บ้านผาชัน

บึงศ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สุ่มน้ำโขง
จากแหล่งอุตสาหกรรมในกระบวนการเปลี่ยนแปลง